

Dels atemptats terroristes a un model de convivència

Text > TONI VILÀ

Il·lustració > XAVIER ROQUETA

Al'agost va fer sis anys dels atemptats terroristes de Cambrils i de les Rambles de Barcelona que varen causar setze víctimes mortals i més de cent ferits. Aquests fets varen impactar amb força a Ripoll, per la relació que tenien els principals protagonistes amb la ciutat. Sense entrar en els detalls i les foscos d'aquells esdeveniments, la veritat és que varen deixar en estat de xoc la vila comtal, que es preguntava: per què Ripoll?, per què aquests nois?... Eren unes persones conegudes al territori; veïns, amics o companys d'estudis, de feina o d'esports.

Tot plegat va generar, en un context molt visceral i poc analític, emocions barrejades amb sentiments de frustració, culpabilitat, traïció, sorpresa, incredulitat..., que suscitaren molts dubtes als responsables polítics, als professionals socials i a la ciutadania; que qüestionaven el tipus d'integració, el treball comunitari, la construcció de la identitat i, en definitiva, el model de convivència ciutadana.

Arran d'aquesta situació es varen impulsar un conjunt de reflexions obertes i compartides entre els diferents actors i la població en general, a través de metodologies par-

ticipatives que incorporaven les necessitats i les emocions de les persones i propiciaven dinàmiques proactives que fan servir mecàniques de joc en entorns no lúdics. Les tècniques que es varen utilitzar varen ser múltiples: entrevistes personals, familiars i grupals; grups de debat; taules de treball; enquestes; tallers i assessoraments.

Seguint aquest camí, que es concreta a intentar primer entendre i després construir, varen començar un procés d'elaboració conjunta del Pla Marc d'Intervenció Comunitària envers les identitats socials. Aquest pla va ser impulsat pel Consorci de Benestar Social del Ripollès i hi varen participar entitats locals (Ajuntament i Consell Comarcal), associacions i entitats del territori, la Generalitat, els Mossos d'Esquadra i la Universitat. En una primera fase varen identificar els factors de risc, que varen classificar en visibles (situació geopolítica, xarxes socials), semivisibles (entorn familiar, competències personals, construcció identitària) i invisibles (socialització de la violència, contacte amb ideologies violentes, disfuncions sistèmiques, gestió emocional). Aquests factors evidencien l'enorme complexitat del fenomen.

En el decurs del procés, aquest projecte va fer un salt en constatar que les reflexions efectuades, centrades en la immigració, afectaven també altres col·lectius (dones, persones amb discapacitat, col·lectiu LGBTIQ, malalts mentals, etc.) i que, per tant, calia fer un enfocament més ampli del model de convivència i una revisió general de les estratègies utilitzades.

Les principals estratègies d'intervenció que proposen són de tipus comunitari, centrades en el reconeixement de les diversitats com a aportacions de valor i riquesa, i la potenciació de la prevenció i la sensibilització, amb l'objectiu d'aconseguir una ciutadania amb autoconsciència i autogestió emocional, i amb una identitat ben construïda i sòlida. En definitiva, aquesta aportació feta des de les comarques gironines recomana un canvi de les polítiques socials vers noves mirades i mètodes de treball més participatius, inclusivament i respectuosos amb les identitats socials. Tanmateix, el resultat de les darreres eleccions municipals posa al descobert les greus dificultats que tindran per aconseguir-ho.

«Hi havia un país blau que, arran d'un fet tràgic, va entendre que havia de canviar perquè el jovent d'aquell país tenia un sentiment de buidor que s'havia d'omplir.»

CONSORCI DE BENESTAR SOCIAL DEL RIPOLLÈS
(<https://www.youtube.com/watch?v=CghbvPIZbBw>)

